

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

SLUTLIGT BESLUT
2018-11-26
Stockholm

Mål nr
P 1211-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2018-01-17 i mål nr P 2750-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

O G

Motpart

1. Miljö- och byggnadsnämnden i Orust kommun
473 80 Henån

2. L A

SAKEN

Avvisning av överklagande

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut och visar målet åter till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Dok.Id 1437217

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

O G har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

L A har, som Mark- och miljööverdomstolen uppfattat honom, motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut.

Miljö- och byggnadsnämnden i Orust kommun har yttrat sig.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

O G har anfört i huvudsak följande:

Han bor granne med **L A**. I september 2015 klagade han hos Orust kommun över att **L A** hade uppfört en byggnad olovligt på sin fastighet. Därefter hade han kontakt med den handläggande tjänstemannen i nämnden vid flera tillfällen. I slutet av juni 2016 fick han vid en sådan kontakt kännedom om att nämnden den 19 maj 2016 beslutat att förelägga **L A** att vidta rättelse avseende den olovligt uppförda byggnaden genom att avröja byggnaden. Nämndens beslut skickades dock inte till honom. Vid en förnyad kontakt med tjänstemannen i nämnden fick han information om att **L A** hade överklagat beslutet till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I sitt avgörande upphävde länsstyrelsen nämndens beslut. Eftersom nämnden inte yttrade sig i ärendet grundades länsstyrelsens avgörande helt på vad **L A** anfört.

Han anser att såväl nämnden som länsstyrelsen har gjort fel som inte tagit upp honom som part i ärendet. Det är fråga om ett grovt handläggningsfel som fått till följd att han inte haft möjlighet att bevaka sin rätt.

L A har anfört i huvudsak följande: Inga nya sakskaäl har tillförts ärendet sedan mark- och miljödomstolen avvisade överklagandet. Frågan om **O G**

har gjort en korrekt anmälan beträffande hans byggnad samt hur nämnden och länsstyrelsen har hanterat denna påverkar inte bedömningen av om han har rätt att behålla byggnaden eller inte.

Nämnden har anfört bl.a. följande:

O G finns registrerad i ärendet som berörd fastighetsägare men någon anmälare har däremot inte registrerats. Nämndens beslut om att förelägga L A att vidta rättelse gick inte O G emot och beslutet har av den anledningen inte kommunicerats med honom.

Det är riktigt att O G har haft kontinuerlig kontakt med nämnden sedan ärendet påbörjades i september 2015, även om det finns brister i diariet kring frågan. För det fall O G inte uttryckligen har gjort en anmälan borde hans kontakter och förfrågningar i ärendet ha föranlett förvaltningen att lägga in honom som anmälare i ärendet. Det är högst troligt att han är part i ärendet eftersom han är närboende och husen i området ligger tätt.

SKÄLEN TILL MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Sedan nämnden förelagt L A att vidta rättelse genom att avröja en olovligt uppförd byggnad på fastigheten X har länsstyrelsen upphävt nämndens beslut. Frågan i målet är om O G, som är ägare till grannfastigheten Y, har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut.

Ett tillsynsbeslut får enligt 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och 42 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas av den som beslutet angår, om beslutet har gått henne eller honom emot. En rätt att överklaga enligt den sistnämnda bestämmelsen förutsätter att beslutet antingen påverkar klagandens rättsliga ställning eller rör ett intresse som han eller hon har och som har erkänts av rättsordningen. Det kan t.ex. vara fråga om att klaganden företräder ett intresse som myndigheten ska ta hänsyn till vid sin materiella prövning av ärendet. I vissa fall har även den som har ett

beaktansvärt intresse i saken fått överklaga beslutet. Avgörande för rätten att överklaga är den effekt som beslutet får för klaganden (se NJA 2017 s. 421).

Den som uppträder som anmälare i ett ärende och begär att en myndighet självmant ska ingripa mot påtalade förhållanden är inte av denna anledning klagoberättigad. Skulle anmälares personliga eller ekonomiska situation klart påverkas av att myndigheten inte ingriper på ett av honom önskvärt sätt kan han ha klagorätt, men endast under förutsättning att rättsordningen på något sätt erkänt hans intresse i saken. (Se HFD 2011 not. 93.) Det är emellertid då andra faktorer än den omständigheten att hon eller han har gjort en anmälan som grundar talerätt (jfr SOU 2010:29 s. 646 f.).

I bygglovsärenden anses ägare till fastigheter som direkt gränsar till den fastighet som bygglovet avser beröras av beslutet på ett sådant sätt att klagorätt föreligger (se t.ex. RÅ 2005 ref. 36). Den omständigheten att O Gs fastighet gränsar direkt till X innebär därför, oavsett om han ska anses som anmälare i ärendet eller inte, att länsstyrelsens beslut angår honom på ett sådant sätt att han har rätt att överklaga det. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut ska därför upphävas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit f.d. hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist samt hovrättsråden Birgitta Bylund Uddenfeldt, Ingrid Åhman, referent, och Margaretha Gistorp.

Föredragande har varit Rebecka Magnusson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2018-01-17
Handläggning i
parternas utelager

Aktbilaga 6
Mål nr P 2750-17

RÄTTEN

Rådmanen Bodil Svensson, ordförande, och tekniska rådet Hans Ringstedt

FÖREDRAGANDE TILLIKA PROTOKOLLFÖRARE

Beredningsjuristen Jennifer Onäng

PARTER

Klagande

O G

Motpart

1. L A

2. Miljö- och byggnadsnämnden i Orust kommun
473 80 Henån

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2017-05-26 i ärende nr 403-23458-2016, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att vidta rättelse på fastigheten X i Orust kommun ; nu fråga om avvisning

Målet föredras och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

I september 2015 inkom till Miljö- och byggnadsnämnden i Orust kommun (nämnden) en anmälan gällande olovligt uppförd byggnad på fastigheten Orust X. Efter kommunikering med L A, ägaren till nämnda fastighet, beslutade nämnden den 19 maj 2016, § 109 i ärende nr MBN/2015:1395, att förelägga L A att vidta rättelse avseende den olovligt uppförda byggnaden på fastigheten genom att senast två månader efter att beslutet vunnit laga kraft avröja byggnaden.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

Sedan L A överklagat nämndens beslut, beslutade Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) den 26 maj 2017, dnr 403-23458-2016, att upphäva nämndens beslut.

O G (fastigheten Orust Y) har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen och, som hans talan får förstås, yrkat att målet ska återförvisas till länsstyrelsen för ny handläggning. O G har till stöd för sin talan anfört bl.a. följande. Orust kommun har ett rikligt fotomaterial som visar de höga stolpar som boden byggdes på innan de doldes av den mer än meterhöga sockel som uppfördes med hjälp av tonvis med inköpt makadam, inköpt jord och sprängsten. Dessa bilder har uppenbarligen inte tillställts länsstyrelsen. Det kan inte uteslutas att länsstyrelsen hade gjort en annan bedömning om dessa bilder varit tillgängliga. Orust kommuns agerande i detta ärende har lett till att han inte har fått sina synpunkter beaktade.

L A har bestridit bifall till överklagandet och har anfört bl.a. följande. Den bedömning som länsstyrelsen har gjort är korrekt. Tre foton, mejlkorrespondens och situationsplan finns i akten. För friggebod gäller att den får uppföras på prickmark. Efter färdigställande av markdäcket runt friggeboden överskrider nockhöjden inte tre meter. Såväl Orust kommun som länsstyrelsen har gjort bedömningen att Boverkets regler är uppfyllda för hans friggebod.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandet.

Skäl för beslutet

Av 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900) jämfört med 22 § förvaltningslagen (1986:223; FL) framgår att underinstansernas beslut får överklagas av den som respektive beslut angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Nämndens beslut om rättelseföreläggande föranleddes av en anmälan bestående av en situationsplan, där den med anmälan avsedda byggnaden är markerad, samt av två

fotografier av samma byggnad. Enligt inkomststämpel på nämnda handlingar inkom den därigenom gjorda anmälan till nämnden den 16 september 2015. Av handlingarna framgår inte vem som är anmälare. Mark- och miljödomstol har vid telefonkontakt med tjänsteman vid nämnden även fått uppgift om att den angivna anmälan var anonym.

Den anmälan som föranledde nämndens beslut har gjorts anonymt. L A har visserligen i e-postkorrespondens med företrädare för nämnden efter det att anmälan inkom till nämnden och innan nämnden meddelade sitt beslut i några sammanhang hänvisat till ”grannen”. I handlingarna finns dock inget som visar att det är O G som initierade tillsynsärendet eller att han av annan anledning har varit part i ärendet hos nämnden. Vid sådana förhållanden kan O G inte först i överinstansen inträda som part eller i övrigt anses berörd av länsstyrelsens nu överklagade beslut på sådant sätt att han har rätt att överklaga beslutet. O Gs överklagande ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 430)

Överklagande senast den 7 februari 2018.

Jennifer Onäng

Protokollet uppvisat/